

Satser sammen på havvindmøller

VERDAL: Mer enn et hundretall industribedrifter, fem universiteter og fire forskningsmiljøer fra Verdal i nord til Kristiansand i sør gjør et felles fremstøt for å etablere et nasjonalt test- og demonstrasjonsprogram for havvindmøller.

En demopark for vindmøller til havs er en forutsetning for å gi den norske leverandørindustrien nødvendige referanser slik at de har mulighet til å kvalifisere seg for de store utbyggingsoppdragene med havvindmøller som etter hvert vil stå i kø, i første rekke utenfor kysten av Storbritannia og Tyskland. Samtidig vil et slikt program være nødvendig for å kommersialisere og industrialisere resultatene fra de norske forskningsstrene.

I går ble det sendt et felles notat fra de to vindklynge-miljøene som er etablert i Midt-Norge og på Vestlandet til Olje- og

energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Notatet begrunner hvorfor det er nødvendig å satse på et test- og demoprogram, og ender opp med en bønn om statlige penger til å gjennomføre prosjektet «Demo 2020». Åtte kraftverk og dertil hørende komponenter blir ansett som et minimum. Det innebærer en ikke ubetydelig kostnadsramme på to og en halv til fire milliarder kroner.

Prosjektleder Jan Onarheim ved NTNU legger ikke skjul på at man har en viss forhåpning om å få de nødvendige bevilgninger allerede på neste års statsbudsjett.

Industripolitisk spørsmål

– Dette er ikke et energipolitisk, men et industripolitisk spørsmål som handler om å posisjonere norsk maritim industri på mulighetenes marked. Vi er nødt til å bygge et «champions league-lag» som kan hevde seg i konkurransen med utenlandske bedrifter. Norsk oljeindustri har opp gjennom årene klart å hevde seg; det er ikke tilfeldig at den norske bedrifter har tatt in-

nersvingen på konkurrentene i britisk sektor av Nordsjøen. Dette er noe vi må lære av, sier Onarheim.

Han understreker at siden det norske vindklynge miljøet står samlet i fremstøt mot de sentrale myndigheter, er det ikke et tema hvor på kysten en slik vindklynge vil bli etablert. Derfor er det ikke forventet at det blir kamp om lokaliseringen.

– Den eller de som kommer opp med det prosjektet, vil avgjøre hvor en slik demopark blir etablert, fremholder Onarheim.

Det er forventet at det vil bli investert i størrelsesorden 750 milliarder kroner i havvindkraft innen EU i løpet av de neste ti årene. Bare en andel på ti prosent av dette markedet vil utgjøre en betydelig oppdragsmengde for norsk industri. Notatet påpeker at norsk næringsliv og norske forskningsmiljøer er verdensledende innen en rekke disipliner som er relevante for den planlagte utbyggingen.

Stiller med handikap

Men et godt utgangspunkt er ikke nok. Mens selskaper i andre land har etablert referanser

gjennom nasjonale demoprogram og kommersielle prosjekter de siste 20 årene, har man ikke hatt lignende prosjekter i Norge. Dermed er havvind fortsatt en ung bransje der de teknologiske løsningene ikke er fullt ut modne. Det mangler i de fleste sammenhenger etablerte relasjoner mellom kunder og leverandører.

– Dette er et betydelig handikap for norsk leverandørindustri som ikke har fått anledning til å trene seg opp på mindre prosjekter. Erfaring viser at myndigheter prøver å tilrettelegge sine rammebetingelser slik at utstyrsleveranser kommer fra egen industri. Skal norsk industri være konkurransedyktig i andres hjemmemarkeder, stiller dette ekstra store krav til gode referanseprosjekt i Norge.

Notatet påpeker dessuten at EU har lagt til rette for statlig medvirkning for å utvikle nye løsninger på miljøområdet: Det såkalte supergruppeunntaket gir unntak fra forbudet mot statsstøtte frem til 2013.

JAN ERIK ROEL 951 98 764
jan.erik.roel@adresseavisen.no

Økonomikommentar
Marius Stovneeng Hovde
DnBNOR Markets

Nye skuffelser fra både Norge og Sverige

Detaljomsætningen i Norge, inkludert salg på bensinstasjoner, falt med 0,5 prosent fra desember til januar. Det var ventet at omsetningen ville være om lag uendret. Bloombergs konsensus var 0,0 prosent, mens vi anslø -0,3 prosent. Butikkhandel med IKT-utstyr, klær, sko, mat og drikke bidro særlig til nedgangen fra desember i fjor til januar i år, mens sportsutstyr trakk opp.

Varekonsumet steg med 0,3 prosent måned/måned i januar, litt mindre enn DnB NOR Markets anslag på 1,0 prosent. Spesielt kjøp av elektrisitet og brensel trakk mye opp i en kald måned.

Januartallene for detaljomsætningen var relativt svake, men økt strømforbruk trekker opp varekonsumet. Oppgangen er likevel ikke sterkere enn det sentralbanken la til grunn for forbruket i oktober. Norges Banks anslag fra oktober tilsier en vekst i forbruket på 5½ prosent i år. Kreditteveksten for husholdningene tok seg litt opp etter nedgangen forrige uke og ikke så uventet etter den sterke boligprisveksten i fjor.

Offentliggjøringen av de svenske bruttonasjonale produkttallene for fjerde kvartal 2009 viste at Sverige uventet var tilbake i resesjon. Svensk BNP ble redusert med 0,6 prosent kvartalsvis i fjerde kvartal, mot konsensusforventningen på +0,3 prosent, i følge Reuters. Disse tallene underbygger at det kan gå mot slutten av året, eller eventuelt et stykke ut i 2011 før den svenske sentralbanken hever sin styringsrente. På bakgrunn av dette svekket den svenske kronen seg både mot Euro og norske kroner, fra i overkant av 83 til rundt 82,50 mot sistnevnte, i etterkant av tallene.

De svenske og norske nøkkeltallene mandag føyer seg inn i rekken av mange svake nøkkeltall fra de industrialiserte landene de siste par ukene og viser at det tar tid før veksten i verdensøkonomien for alvor vil ta seg opp igjen.

OSLO

Oljefondet inn i eiendom

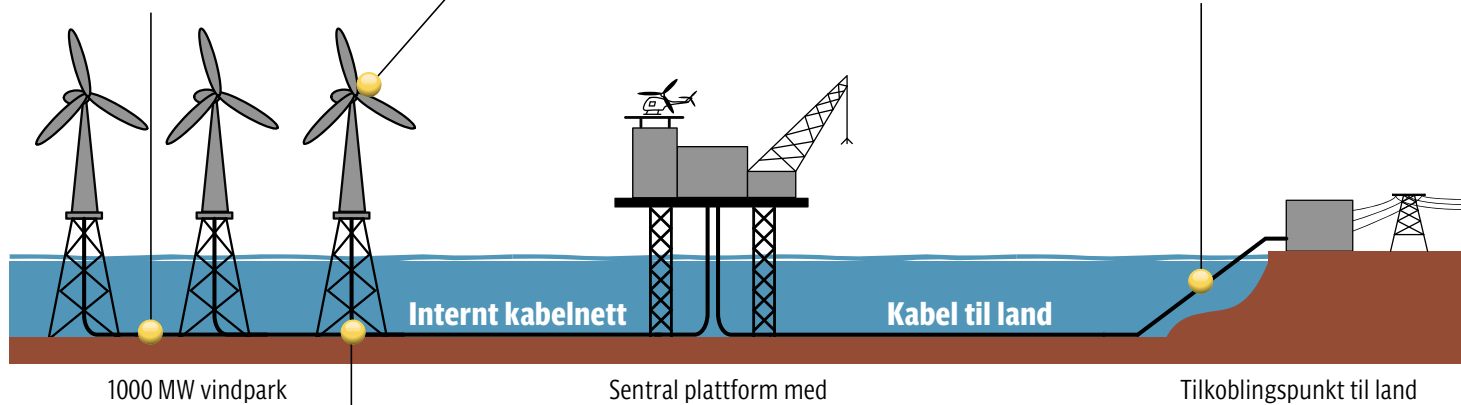
■ Nå skal oljeformuen få fast grunn under føttene. Statens pensjonsfond – utland skal plassere inntil 5 prosent av fondets verdier i eiendom. Det er Finansdepartementet som har bestemt at deler av oljefondet nå skal investeres i eiendomsbransjen.

Dette er en havvindpark

Kabler internt i havvindparken som knytter sammen transformatorplattformen og vindturbinene.

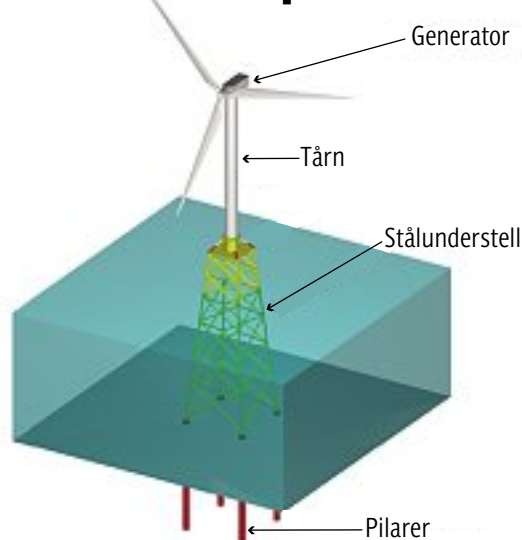
Vindturbin som produserer elektrisk kraft

Elektrisk infrastruktur. En strømeksportkabel knytter transformatorplattformen til havs til nettet på land.

Fundament for selve vindturbinen.

Komponenter

Fakta

«Demo 2020»

Test- og demonstrasjonsprogrammet «Demo 2020» skal sikre Norges ledende posisjon innen flytende havvindenergi.

- Skal være et utstillingsvindu for relevant norsk teknologi og tjenester, samt sikre relevante for å komme inn i det internasjonale markedet for vindmøller til havs.
- Skal skape grunnlag for utbyggingsprosjekter nasjonalt og internasjonalt ved å utvikle mer konkurransedyktig og kostnadseffektiv teknologi og tjenester.
- Skal skape nye produkter og tjenester for et globalt marked og dermed etablere og sikre arbeidsplasser i Norge.

- Skal sikre forskningsmiljøene muligheter for å teste komponenter og utstyr, modeller og teorier i stor skala under reelle forhold.
- Skal overføre forskningsresultater til industrien og utvikle driftserfaring til norske energiselskaper.
- Arena Norwegian Offshore Wind, Arena Vindenergi, Norcrowe og Norwitech står bak det felles notatet til Olje- og energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Initiativet er støttet av Norwea og Navitas, som er et leverandørnettverk for olje, gass og vindenergi.